

Reflectieblad – Toetsing & Examinering

Dit reflectieblad is bedoeld om teams, docenten en examencommissies te helpen nadenken over toetsing en beoordeling in een tijd waarin AI onderdeel is van leren en werken. Het doel is bewustwording creëren over wat we eigenlijk willen meten: het eindproduct of het leerproces. Van daaruit kan gewerkt worden aan een gezamenlijke visie op betekenisvol, eerlijk en toekomstgericht toetsen.

1. Visie en uitgangspunten

- Toetsen is meer dan meten: het is een middel om leren zichtbaar te maken.
- AI verandert de betekenis van 'authenticiteit': het gaat minder om wie iets produceert en meer om wat iemand begrijpt.
- Formatief en summatief beoordelen vragen elk een eigen aanpak – AI beïnvloedt beide op verschillende manieren.

2. Reflectievragen voor docenten

Gebruik onderstaande vragen in teams of secties om toetsing vanuit het leerproces te heroverwegen:

- • Beoordelen we vooral het eindproduct, of ook het proces dat daaraan voorafging?
- • Hoe maken we het leerproces zichtbaar (logboeken, reflecties, prikgesprekken)?
- • Hoe kunnen we AI bewust inzetten in de voorbereiding of uitvoering van toetsen?
- • Wat vraagt dit van onze beoordelingscriteria en rubrics?
- • Waar ligt de grens tussen ondersteuning en vervanging door AI?
- • Hoe kunnen we leerlingen leren om hun AI-gebruik transparant te verantwoorden?

3. Reflectievragen voor examencommissies en beleid

Examencommissies en kwaliteitszorgteams kunnen onderstaande vragen gebruiken om beleid en praktijk beter op elkaar af te stemmen:

- • Hoe borgen we dat toetsing binnen wettelijke kaders blijft, ook met inzet van AI?
- • Is er binnen de organisatie duidelijk onderscheid tussen formatieve en summatieve toetsing met AI?
- • Welke voorkeuren of standaarden stellen wij als organisatie vast (bijv. gebruikte AI-tools, transparantie-eisen)?
- • Hoe ondersteunen we docenten in het ontwikkelen van toetsvormen die AI-robust en procesgericht zijn?
- • Op welke manier volgen we de effecten van AI op toetsbetrouwbaarheid en validiteit?

4. Vervolgstep

Gebruik de inzichten uit dit reflectieblad om een vervolgesprek te plannen binnen je team of commissie. Begin klein: kies één toetsvorm of beoordelingsmoment en bespreek hoe AI

hier een rol speelt of kan spelen. Zo groeit bewustwording stap voor stap naar concrete aanpassingen in beleid en praktijk.

Meer handvatten: boek *AI voor de klas* – www.aivoordeklas.nl